

[Начало](#) > ... > [Вашите Права](#) > [Жертви На Престъпления](#) > [Права На Жертвите – По Държави](#) > 1 -
Правата ми като жертва на престъпление

1 - Правата ми като жертва на престъпление

Каква информация ще получа от компетентния орган (напр. полицията, прокуратурата) след престъплението, но преди дори да съм съобщил за неговото извършване?

В брошурата „[Правата на жертва на престъпление](#)“, публикувана от финландското министерство на правосъдието, се предоставя информация по въпроси, за които жертвите на престъпления имат право да бъдат информирани от компетентните органи. В брошурата накратко се разясняват въпроси като това как да съобщиш за престъпление, услуги за оказване на подкрепа на жертвите на престъпления, правна помощ, възможността за получаване на защита, как да се потърси обезщетение, правото на устен и писмен превод на документи и медиация по наказателни дела. Печатната версия на брошурата е предназначена за разпространение с цел да достигне до жертви на престъпления, а също и като придружаващ материал при контакти с граждани, по-специално в работата на полицията и органите за наказателно разследване. Съдебните органи, службите за оказване на подкрепа на жертвите на престъпления и други лица, които имат контакт с жертви на престъпления, също могат да използват брошурата.

Информацията, която се предоставя на жертвите, може да варира в зависимост от техните потребности, обстоятелства от личен характер или вида или естеството на престъплението.

Не живея в държавата от ЕС, където е извършено престъплението (отнася се както за граждани на ЕС, така и за граждани на трети държави). Как са защитени моите права?

Може да Ви бъдат предоставени подкрепа и консултация, дори престъплението да е било извършено в друга държава. Ако станете жертва на престъпление в друга държава — членка на ЕС, органът за наказателно разследване може, в определени случаи, да прехвърли подадения от Вас сигнал или вече започнато досъдебно разследване на компетентните органи на друга държава — членка на ЕС. Това би било възможно например, ако престъплението е тежко или ако не сте могли да съобщите за престъплението в държавата, в която е извършено. За тежки престъпления може да се обмисли прехвърляне извън ЕС.

Ако сте жертва на трафик на хора, имате право да ползвате услугите на системата за подпомагане на жертви на трафик на хора дори ако престъплението е извършено в друга държава. Прокурорът решава дали да започне досъдебно разследване по подозрение за извършено престъпление, което включва трафик на хора във Финландия.

Ако съобща за престъпление, каква информация ще получавам?

Полицията и другите органи за наказателно разследване ще Ви предоставят информация за услугите за оказване на подкрепа на жертвите на престъпления, как да съобщите за престъпление, правна помощ, възможността за получаване на защита, как да потърсите обезщетение, правото на услуги за устен и писмен превод, медиация по наказателни дела, правото да получавате информация относно разглеждането на делото, правото да бъдете информирани за освобождаването на извършителя от затвора или за задържането му под стража в досъдебно производство, как да подадете жалба във връзка

с работата на компетентните органи, процедурата за жертвите на престъпления, които не пребивават в държавата, където е извършено престъплението, и данни за контакт за всякакви въпроси по делото. Тези права са описани в брошурата „Правата на жертва на престъпление“.

Посочената по-горе информация може да не бъде непременно предоставена, когато съобщавате за престъпление, особено ако съобщавате за престъпление по електронен път. Полицията ще Ви информира за тези права, когато Ви разпитва. Разследващият орган винаги ще Ви информира, ако сигналът Ви не доведе до досъдебно разследване или в случай че досъдебното разследване е преустановено или приключено.

Имам ли право на безплатен устен или писмен превод (когато си взаимодействам с полицията или с други компетентни органи, или по време на разследването и съдебния процес)?

Имате право да използвате финландски или шведски език по време на досъдебното разследване и съдебния процес. Ако сте саами, имате правото да използвате саамски език в рамките на Саамския регион. Компетентните органи трябва да осигурят устен превод, когато е необходимо. Ако не говорите официалните езици на Финландия, имате право да използвате език, който знаете, във всички ситуации, отнасящи се до разследването на престъплението. Ако е необходимо, компетентните органи трябва да осигурят устен превод на езика, който знаете. Компетентните органи също така трябва да осигурят устен превод по време на разследването и процеса, ако използвате жестомимичен език или ако се нуждаете от превод заради сетивен или говорен дефект. Устният преводач е обвързан със задължение за пазене на тайна. Преводачът получава заплащане от държавата.

Може да поискате писмен превод на определени ключови документи. Може да бъде предоставен устен превод, ако за Вашата правна защита не се изисква писмен превод на документа. В някои случаи може да Ви бъде предоставен само частичен писмен превод или резюме на документа.

В хода на досъдебното разследване имате право да получите писмен превод на писменото потвърждение на сигнала Ви за престъплението, на евентуалното решение за прекратяване на разследването и при необходимост на всеки друг документ, който е от значение за делото. От прокурора може да получите превод на евентуалното решение да не се провежда наказателно преследване.

В съда имате право да получите писмен превод на съдебното решение, известието относно времето и мястото на съдебното заседание и, ако е необходимо, на всякакви други документи, които са от основно значение за делото.

По какъв начин компетентните органи ще гарантират, че ги разбирам и че те ме разбират (ако съм дете; ако имам увреждане)?

Компетентните органи трябва да осигурят устен превод по време на досъдебното разследване и процеса, ако използвате жестомимичен език или ако се нуждаете от устен превод заради сетивен или говорен дефект.

Брошурата „Правата на жертва на престъпление“ също така е достъпна на лесноразбираем език. Брошурата „Ако станете жертва на престъпление“ също така е достъпна както на лесноразбираем език, така и на жестомимичен език.

Разследващите престъпления срещу деца са получили специално обучение, в това число как да общуват с дете и как да го разпитват в наказателно производство. В определени случаи детето може също така да бъде разпитано от психолог със специализация в разпитването на деца.

Услуги за оказване на подкрепа на жертвите на престъпления

Кой оказва подкрепа на жертвите на престъпления?

Може да Ви е необходима медицинска помощ или други социални и здравни услуги, като спешни социални услуги, болнично лечение или физическа или психическа рехабилитация. Може да използвате тези услуги при същите условия като всички други клиенти.

Много организации предоставят подкрепа, консултации и насоки за жертви на престъпления. Службата за оказване на подкрепа на жертви във Финландия (*Rikosuhripäivystys*) предоставя съдействие във връзка с всички видове престъпления и наказателни производства, както и консултации относно правата на жертвите. Ако сте жертва на домашно насилие, може да потърсите защита и подкрепа от убежища. На някои места има достъп до специална подкрепа за жертви на престъпления против половата неприкосновеност и за жени имигранти. Има отделна система за подпомагане на жертви на трафик на хора. Може да получите достъп до тези услуги при определени условия.

Може да се свържете със службите за оказване на подкрепа дори ако не съобщите за престъплението. С Ваше съгласие полицията или друг орган за наказателно разследване може да предаде данните Ви за контакт на служба за оказване на подкрепа, която ще се свърже с Вас.

Полицията ще ме насочи ли автоматично към услуги за оказване на подкрепа на жертвите?

Ако Ви е необходима специална защита или ако това се изисква заради естеството на престъплението или Вашите обстоятелства от личен характер, с Ваше съгласие полицията ще предаде данните Ви за връзка на организация за подкрепа на жертви. Полицията следва да Ви уведоми за възможностите за подкрепа за жертви на трафик на хора и, с Ваше съгласие, следва да предложи да бъдете приет в системата за подпомагане на жертви на трафик на хора.

По какъв начин се защитава неприкосновеността на личния ми живот?

С цел да се защити неприкосновеността на личния Ви живот, при определени условия съдът може да изслуша делото при закрити врата и да разпорежи документите по делото и съдебното решение да бъдат засекретени до необходимата степен. Може да поискате това от съда. В някои случаи съдът също така може да разпорежи самоличността Ви да бъде запазена в тайна. Това се отнася за престъпления като тези против половата неприкосновеност.

Трябва ли да съобща за извършването на престъпление, преди да получа възможност за достъп до подпомагане на жертвите?

Не, не трябва.

Лична защита, ако съм в опасност

Какви видове защита са на разположение?

В някои случаи можете да бъдете разпитвани зад параван по време на процеса, чрез видео връзка или без присъствието на извършителя или на публика. По време на разпита Ви в някои случаи може да бъдете записани на видео и след това записът може да бъде използван като доказателство в съдебния процес, например ако сте под 18-годишна възраст.

С цел да се защити неприкосновеността на личния Ви живот, при определени условия съдът може да разгледа делото при закрити врата и да нареди документите по делото и съдебното решение да бъдат засекретени до необходимата степен. Можете да поискате това от съда. В някои случаи съдът също така може да нареди самоличността Ви да бъде запазена в тайна. Това се отнася за престъпления като тези против половата неприкосновеност.

Съдът винаги ще преценява условията за провеждане на производството и мерките за защита за всяко

отделно дело, като отчита факта, че правата на защитата не бива да бъдат ограничавани. Следователно решението на съда може да се различава от по-ранна оценка.

В случай на сериозна заплаха можете да поискате да не бъдат разкривани данните за връзка с Вас, неразкриване по причини, свързани с личната безопасност, ограничителна заповед или дори смяна на името Ви или личния Ви идентификационен номер. В най-сериозните ситуации може да бъдете приет в програма за защита на свидетелите. Повече информация можете да получите от компетентните органи или от службите за оказване на подкрепа. Ако сте защитен с ограничителна заповед и се преместите в друга държава — членка на ЕС, и смятате, че се нуждаете от защита там, можете да поискате от съда, който е издал оригиналната ограничителна заповед, да издаде европейска заповед за защита.

Ако сте жертва на домашно насилие или сте изложени на риск, компетентните органи могат съвместно да изготвят план за безопасност за Вас като част от многоведомствена конференция за оценка на риска (MARAC).

Ако сте жертва на трафик на хора, имате право на безопасно настаняване, което може да включва специални мерки за сигурност на различни нива, за да се гарантира безопасно настаняване за Вас. При по-тежки ситуации Вашата безопасност може да бъде гарантирана в специално безопасно отделение за настаняване, както и чрез техническо оборудване или служби за сигурност. В най-сериозните ситуации може да бъдете приет в програма за защита на свидетелите. Системата за подпомагане на жертви на трафик на хора се ръководи от компетентните органи и, ако е необходимо, ще се използва, за да се помогне на полицията да Ви защити.

Кой може да ми предложи защита?

Полицията ще извърши преценка на потребността Ви от защита и мерките, които са необходими, ако сте под заплаха. Органът, който е компетентен да вземе решението за осигуряване на защита, зависи от вида на мярката (вж. по-горе). Допълнителна информация за мерките за защита може да получите от компетентните органи или службите за оказване на подкрепа на жертвите на престъпления.

Някой ще извърши ли преценка на моя случай, за да провери дали съм изложен на риск от нанасяне на други вреди от страна на извършителя на престъплението?

В хода на досъдебното разследване и съдебния процес компетентните органи ще извършат преценка на Вашите конкретни потребности от защита и ще определят необходимите мерки за безопасност. Целта на мерките за защита е да бъдете защитен от допълнително страдание, заплашване или отмъщение в хода на разследването и процеса. Преценката ще бъде извършена заедно с Вас, като се вземат предвид личните Ви характеристики и обстоятелства от личен характер, както и естеството на престъплението.

Някой ще извърши ли преценка на моя случай, за да провери дали съм изложен на риск от нанасяне на други вреди от страна на системата за наказателно правосъдие (в хода на на разследването и съдебния процес)?

В хода на досъдебното разследване и съдебния процес компетентните органи ще извършат преценка на Вашите конкретни потребности от защита и ще определят необходимите мерки за безопасност. Целта на мерките за защита е да бъдете защитен от допълнително страдание, заплашване или отмъщение в хода на разследването и процеса. Преценката ще бъде извършена заедно с Вас, като се вземат предвид личните Ви характеристики и обстоятелства от личен характер, както и естеството на престъплението.

Каква защита се предлага за особено уязвимите жертви?

В случай на сериозна заплаха можете да поискате да не бъдат разкривани данните за връзка с Вас, неразкриване по причини, свързани с личната безопасност, ограничителна заповед или дори смяна на

името Ви или личния Ви идентификационен номер. В най-сериозните ситуации може да бъдете приет в програма за защита на свидетелите. Повече информация може да получите от компетентните органи или от службите за оказване на подкрепа.

Не съм навършил пълнолетие — имам ли специални права?

Ако сте малолетно или непълнолетно лице (под 18-годишна възраст), Вие сте уязвима жертва и следователно е възможно да се нуждаете от специални мерки за защита. Може да бъдете защитен например, като разпитът Ви бъде записан по време на разследването и след това бъде използван като доказателство в съдебния процес.

Ако сте малолетно или непълнолетно лице, може да имате право на правна помощ за сметка на държавата. Ако Вашият настойник е заподозрян в извършване на престъпление срещу Вас, трябва да Ви бъде назначен заместник на настойника за наказателното производство.

Ако сте малолетна или непълнолетна жертва на трафик на хора, имате право да ползвате услугите на системата за подпомагане на жертви на трафик на хора. Ако сте дете — жертва на трафик на хора, без разрешение за пребиваване, винаги ще Ви бъде назначен представител, ако сте във Финландия без настойник или законен представител. Ако сте дете — жертва на трафик на хора, и сте финландски гражданин или имате разрешение за пребиваване, може да Ви бъде назначен заместник на настойника. Ако наказателното разследване е започнало във Финландия, като непълнолетно лице може да имате право на адвокат, финансиран от държавата.

Член на семейството ми е починал вследствие на престъплението — какви са правата ми?

Ако престъплението доведе до смъртта на жертвата, членовете на семейството на жертвата, както са определени в закона, са в позиция на увредена страна, т.е. жертвата. Следователно те ще имат същите права като другите жертви на престъпление.

Член на семейството ми е жертва на престъпление — какви са правата ми?

Членовете на семейството на жертвата също имат достъп до услуги за оказване на подкрепа на жертвите на престъпления.

Малолетно или непълнолетно дете на жертва на трафик на хора във Финландия също може да бъде включено в системата за подпомагане на жертви на трафик на хора.

Мога ли да получа достъп до услугите по медиация? При какви условия? Ще бъда ли в безопасност по време на медиацията?

По наказателни дела може да бъде използвана медиация, ако жертвата и заподозреният извършител на престъплението се съгласят на това. Допълнителни условия са заподозреният да потвърди общия ход на събитията и медиацията да е във висшите интереси на жертвата. Медиацията е безплатна, поверителна и винаги доброволна, като на всеки един етап може да решите да я прекратите. Обучени медиатори помагат на доброволни начала на страните по наказателно дело да обсъдят случая и да се договорят за обезщетение за възможни загуби или вреди, причинени вследствие на престъплението. Тази услуга се предлага от служби за медиация в цялата държава.

Страните, участващи в медиацията, обикновено имат право на адвокат или на лице за подкрепа по време на срещите в рамките на медиацията. Като следват насоките на професионалистите, медиаторите ще извършат преценка и ще гарантират безопасния контакт между страните по спора и, ако е необходимо, могат да преустановят процедурата. Медиацията трябва да бъде преустановена, ако едната от двете страни оттегли съгласието си или ако има основание да се вярва, че съгласието не е било дадено свободно.

Къде мога да намеря закона, в който са посочени моите права?

Основните закони относно правата на жертвите по време на наказателното производство включват Закона за наказателното разследване (*Esitutkintalaki*, 805/2011) и Наказателно-процесуалния закон (*Laki oikeudenkäynnistä rikosasioissa*, 689/1997). Правото на подпомагане за жертви на трафик на хора се урежда от Закона за приемане на лица, кандидатстващи за международна закрила, и за установяване на самоличността и подпомагане на жертви на трафик на хора (*Laki kansainvälistä suojelua hakevan vastaanotosta sekä ihmiskaupan uhrin tunnistamisesta ja auttamisesta*, 746/2011). Тези и други закони са достъпни онлайн на <https://www.finlex.fi/en/>.

■ Последна актуализация: 09/07/2025

Версията на националния език на тази страница се поддържа от съответната държава-членка. Преводите са направени от Европейската комисия. Възможно е евентуални промени, въведени в оригинала от компетентните национални органи, все още да не са отразени в преводите. Европейската комисия не поема каквато и да е отговорност по отношение на информация или данни, които се съдържат или споменават в този документ. Моля, посетете рубриката „Правна информация“, за да видите правилата за авторските права за държавата-членка, отговорна за тази страница.